UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dîtîqa (nouum) ḥadāta (testamentum)

Parisiis, 1584

Cap. XIX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39367

Visual Library

Acylas audissent eum & cùm in synagoga loqui palam & cœpit
26 ושרי עין בגלא ממלל בכנושתא וכד שמעוהי אקולס
viam ostenderunt ei &plenius domi suæ adduxerunt eum & Priscilla
ופריסקלא איתיוהי לביתהון ומליאית חויותי אורחה
fratres puenerunt eũ in Achaiam proficisci veller & cùm Domini
דמריא ; 27 וכד צבא דנאזל לאכאיא חטפוהי אחא
per manũ multũ adiuuit venisset & cùm vt exciperẽt eũ ad discipulos & scripserũt
וכתבו לתלמידא דנקבלוניהי וכד אזל עדר סני ביד
erat disputans enim acriter fideles omnes gratiæ
טיבותא לכלהון מהימנא ; 28 תקיפאית ניר דרש הוא
Iesu de Scripturis ex erat ostendens turbis coram Iudæos contra
לוקבל יהודיא קדם כנשא מחוא הוא מן כתבא על ישוע
esset quòd Christus
דמשיחא הו ;

26 Hic ergo cœpit fiducialiter agere in synagoga. Quẽ cùm audissent Priscilla & Aquila, assumpserunt eum, & diligentiùs exposuerunt ei viam Domini.

27 Cùm autem vellet ire Achaiam, exhortati fratres, scripserunt discipulis vt susciperent eum. Qui cùm venisset, contulit multum his qui crediderant.

28 Vehementer enim Iudæos reuincebat publicè, ostendens per Sripturas esse Christum Iesum.

29 caput
קפלאון יט
Pentecostes in sabbatho vnius matutinis
דצפרא דחד בשבא דפנטיקוסטי
Paulus peragrauit Corinthi Apollo esset & cùm
1 וכד איתוהי הוא אפלו בקורנתוס אתכרך פולוס
discipulos fuit & interrogans in Ephesum superiores per regiones
באתרותא עליא לאפסוס ; 2 ומשאל הוא לתלמידא
ex quo Sanctitatis Spiritum recepistis quòd si illie quos inuenit eos
אילין דאשכח תמן דאן קבלתון רוחא דקודשא מן
à nobis auditũ est Spiritus sit si non & etiã ei & dicunt respõderũt credidistis
דהימנתון ענו ואמרין לה ואי לא אן אית רוחא שמיע לן ;
Ioannis in baptisma dicunt baptizati estis & in quem eis dixit
3 אמר להון ובמנא עמדתון אמרין במעמודיתה דיוחנן ;
pœnitentiæ baptismo baptizauit Ioannes Paulus eis dixit
4 אמר להון פולוס יוחנן אעמר מעמודיתא דתיבותא
qui est post se qui veniebat in eum vt crederent dicerẽt cùm populos
לעממא כד אמר דנהימנון באינא דאתא בתרה דאיתוהי
Dnĩ nrĩ in nomine baptizabãtur audissent hæc & cùm Christus Iesus
ישוע משיחא ; 5 וכד הלין שמעו עמדו בשמה דמרן
Christi Iesu
ישוע משיחא ;

1 FACTVM est autem eũ Apollo esset Corinthi, vt Paulus peragratis superioribus partibus veniret Ephesum, & inueniret quosdam discipulos, dixitque ad eos,

2 Si Spiritum sanctum accepistis credentes? At illi dixerunt ad eum, Sed neque si Spiritus sanctus est, audiuimus.

3 Ille verò ait, In quo ergo baptizati estis? Qui dixerunt in Ioannis baptismate.

4 Dixit autem Paulus, Ioãnes baptizauit baptismo pœnitentiæ populum, dicens, in eum qui venturus esset post ipsum vt crederent, hoc est, in Iesum.

5 His auditis baptizati sunt in nomine Domini Iesu.

26 ὥστε τε ἤρξατο παρρησιάζεσθαι ἐν τῇ συναγωγῇ. ἀκούσαντες δὲ αὐτοῦ Ἀκύλας καὶ Πρίσκιλλα, προσελάβοντο αὐτὸν, καὶ ἀκριβέστερον αὐτῷ ἐξέθεντο τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ. 27 βουλομένου δὲ αὐτοῦ διελθεῖν εἰς τὴν Ἀχαΐαν, προτρεψάμενοι οἱ ἀδελφοὶ, ἔγραψαν τοῖς μαθηταῖς ἀποδέξασθαι αὐτόν· ὃς παραγενόμενος συνεβάλετο πολὺ τοῖς πεπιστευκόσι διὰ τῆς χάριτος. 28 εὐτόνως γὰρ τοῖς Ἰουδαίοις διακατελέγχετο δημοσίᾳ, ἐπιδεικνὺς διὰ τῶν γραφῶν τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν.

Κεφ. ιθ.

1 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τὸν Ἀπολλὼ εἶναι ἐν Κορίνθῳ, Παῦλον διελθόντα τὰ ἀνωτερικὰ μέρη, ἐλθεῖν εἰς Ἔφεσον· καὶ εὑρών τινας μαθητὰς, 2 εἶπε πρὸς αὐτοὺς, εἰ πνεῦμα ἅγιον ἐλάβετε πιστεύσαντες; οἱ δὲ εἶπον πρὸς αὐτὸν, οὐδὲ εἰ πνεῦμα ἅγιόν ἐστιν, ἠκούσαμεν· 3 εἶπέ τε πρὸς αὐτοὺς, εἰς τί οὖν ἐβαπτίσθητε; οἱ δὲ εἶπον, εἰς τὸ Ἰωάνου βάπτισμα. 4 εἶπε δὲ Παῦλος, Ἰωάνης μὲν ἐβάπτισε βάπτισμα μετανοίας, τῷ λαῷ λέγων, εἰς τὸν ἐρχόμενον μετ' αὐτὸν ἵνα πιστεύσωσι, τοῦτ' ἔστιν, εἰς τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν. 5 ἀκούσαντες δὲ ἐβαπτίσθησαν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ.

6 Et cùm imposuisset illis manus Paulus, venit Spiritus sanctus super eos, & loquebantur linguis, & prophetabant.

7 Erant autem omnes viri ferè duodecim.

8 Introgressus autem synagogam, cũ fiducia loquebatur per tres menses, dusputans & suadens de regno Dei.

9 Cùm autem quidam indurarentur, & non crederent, maledicentes viam Domini coram multitudine, dis̃cedens ab eis, segregauit discipulos, quotidie disputans in schola Tyranni cuiusdam.

10 Hoc autem factum est per biennium, ita vt omnes, qui habitant in Asia, audirent verbum Domini, Iudæi atque Gentiles.

11 Virtutésque non modicas quaslibet faciebat Deus per manum Pauli.

12 Ita vt etiam super languidos deferrentur à corpore ei' sudatia vel semicinctia & recedebant ab eis languores, & spiritus nequam egrediebantur.

13 Tantauerunt autem quidam de circuneuntibus Iudæis exorcistis, inuocare super eos qui habebant spiritus malos, nomen Domini Iesu, dicentes, Adiuro vos per Iesum quem Paulus prædicat.

Sanctitatis Spiritus & veniebat Paulus manum super eos & prophe-
ואתא רוחא דקודשא עליהון אידא פולוס
erant erant & vaticinãtes lingua lingua erant & loquentes super
ומתנבין הוו ומלליין הוו בלשן לשן
in synagogam Paulus fuit & intrans duodecim homines verò omnes
הוין הוו ; 7 ועל הוא פולוס לכנושתא דין אנשא תרעסר
de erat & persuadens tribus mensibus palam erat & loquens
מתל הוא עין בגלא ירחא תלתא ומפיס הוא על
& cõtẽdebãt indurabantur ex eis & homines Dei regno
מלכותה דאלהא ; 9 ואנשין מנהון מתקשין הוו ומתחרין
tunc populorum turbis coram Domini de via & maledicebat
מנהון לאורחא דאלהא קדם כנשא דעממא הידין
loquens die & omni discipulos ab eis & separauit Paulus rem
פרש פולוס ופרש מנהון לתלמידא וכל יום ממלל
& hoc Tyrannus cuius nomen viri in schola cum eis
הוא עמהון באסכולא בנברא דשמה טורנוס ; 10 והדא
omnes Domini verbum dum audissent vsque duobus annis fa-
הוה שנין תרתין עד מא דשמעו מלתא דמריא כלהון
faciens magnas & virtutes & Gentiles Iudæi in Asia qui habitabant
דיתבין באסיא יהודיא וארמיא ; 11 וחילא רורבא עבד
vestimentis à vt etiam ita Pauli per manum Deus ex
אלהא באידה דפולוס ; 12 הכנא דאף מן נהתא
super &ponerẽt essent deferẽtes frusta aut sudaria corpus eius quæ fu-
על נשמה סודרא או רוקעא מיתין הוו וסיסין על
erant exeuntia dæmonia & etiã infirmitates ab eis erant & discedẽtes infir-
מנהון הוו מנהון כורהנא ואף שאדא נפקין הוו ;
Pentecosten post primæ in sabbatho vnius
ורחד בשבא קדמיא דבתר פנטיקוסטי
erant qui circulantes illi Iudæi homines etiam autẽ erant exorci-
הוו דין אף אנשא יהודיא אילין דמתכרכין הוו
eos super Iesu Domini nostri in noie vt adiurarẽt dæmonia super habẽ-
מנון על שאדא דנמון בשמה דמרן ישוע על אילין
vos adiuramus essent dicentes cùm impuri spiritus quibus erant
דיתהוי להון רוחא טנפתא כד אמרין הוו מומינן לכון
Paulus quem prædicat Iesu per nomen
פולוס דישוע אינא דמכרז פולוס :

6 καὶ ὅτι θέντος αὐτοῖς τὸν Παῦλον τὰς χεῖρας, ἦλθε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ' αὐτοὺς, καὶ ἐλάλουν τε γλώσσαις, καὶ ἐπροφήτευον. 7 ἦσαν δὲ οἱ πάντες ἄνδρες ὡσεὶ δεκαδύο. 8 εἰσελθὼν δὲ εἰς τὴν συναγωγὴν, ἐπαρρησιάζετο, ὀλίγον μῆνας τρεῖς διαλεγόμενος, καὶ πείθων τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ. 9 ὡς δέ τινες ἐσκληρύνοντο, καὶ ἠπείθουν, κακολογοῦντες τὴν ὁδὸν ἐνώπιον τοῦ πλήθους, ἀποστὰς ἀφ' αὐτῶν ἀφώρισε τοὺς μαθητὰς, καθ' ἡμέραν διαλεγόμενος ἐν τῇ σχολῇ Τυράννου τινός. 10 τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ ἔτη δύο, ὥστε πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν Ἀσίαν ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, Ἰουδαίους τε καὶ Ἕλληνας. 11 δυνάμεις τε οὐ τὰς τυχούσας ἐποίει ὁ θεὸς διὰ τῶν χειρῶν Παύλου· 12 ὥστε καὶ ἐπὶ τοὺς ἀσθενοῦντας ἐκφέρεσθαι ἀπὸ τοῦ χρωτὸς αὐτοῦ σουδάρια ἢ σημικίνθια, καὶ ἀπαλλάσσεσθαι ἀπ' αὐτῶν τὰς νόσους, τά τε πνεύματα τὰ πονηρὰ ἐξέρχεσθαι ἀπ' αὐτῶν. 13 ἐπεχείρησαν δέ τινες καὶ τῶν περιερχομένων Ἰουδαίων ἐξορκιστῶν ὀνομάζειν ἐπὶ τοὺς ἔχοντας τὰ πνεύματα τὰ πονηρὰ τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, λέγοντες, ὁρκίζομεν ὑμᾶς τὸν Ἰησοῦν, ὃν ὁ Παῦλος κηρύσσει.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

sacerdotis summi Iudæi vnius viri filij septem autem erant
14 אית הוא דין שבעא בנוהי דגברא חד יהודיא רב כהנא
& respondit hoc erant qui facientes Sceue erat cuius nomen
15 דשמה הוא סקוא דעבדין הוו הדא: ועונא
ego noui Iesum eis & dixit malus ille dæmon
שאדא הו בישא ואמר להון לישוע משתודע אנא
in eos & insiliit estis qui autem vos ego scio & Paulum
16 ולפולוס ידע אנא אנתון דין מן אנתון: ושור עליהון
contra eos & inualuit malus spiritus in quo erat ille vir
נברא הו דאית הוא בה רוחא בישתא ואתהיל עליהון
illa domo à fugerunt & saucij nudati & cùm eos & subiecit
ושפל אנון וכד שליהין ופעיעין ערקו מן ביתא הו:
qui habitabāt & Gētilib^s Iudæis omnibus fuit cognitum & hoc
17 והדא אתיהעת הות לכלהון יהודיא וארמיא דעמרין
erat & exaltatum omnes super timor & incidit Ephesi
באפסוס ונפלת דחלתא על כלהון ומתרמרם הוא
qui crediderāt illis ex & multi Christi Iesu Domini nrī nomen
18 שמה דמרן ישוע משיחא: וסגיאא מן אילין דהימנו
fuerant quod faciētes id & confitebātur offensas suas & renūtiabāt erāt veniētes
אתין הוו ומשתעין סכלותהון ומורין במרם דעבדין הוו:
cremarūt & attulerunt libros suos cōgregarūt magi etiam autem multi
19 סגיאא דין ואף חרשא כנשו כתביהון ואיתיו אוקדו
myriadum argentū & ascēdit pretia eorū & supputarūt hoīe omni coram eos
אנון קדם כל נש וחשבו דמיהון וסלק כספא רבותא
fiebat & multa erat inualescens magna in virtute & ita quinque
20 חמש: והכנא בחילא רבא תקפא הות וסגיא הות
Paulus posuit hæc peracta essent verò cùm Dei fides
21 הימנותא דאלהא: כד דין אשתלמו הלין סם פולוס
& iret & per Achaiam Macedoniam per totam vt perlustraret in mēte sua
ברעינה דנתכרך בכלה מקדוניא ובאכאיא ונאזל
vt etiam me oportet illuc iuero postquam & dicebat in Ierusalem
לאורשלם ואמר דמא דאזלת לתמן ולא לי דאף
videam Romam
רהומי אחזא:

14 Erant autem cuiusdam Sceuæ Iudæi principis sacerdotum septem filij, qui hoc faciebant.
15 Respondens autem spiritus nequam dixit eis, Iesum noui, & Paulum scio: vos autem qui estis?
16 Et insiliens homo in eos in quo erat dæmonium pessimum, & dominatus amborum, inualuit contra eos, ita vt nudi & vulnerati effugerent de domo illa.

17 Hoc autem notum factum est omnibus Iudæis atque Gentilibus qui habitabant Ephesi & cecidit timor super omnes illos, & magnificabatur nomen Domini Iesu.
18 Multique credentium veniebant confitentes, & annuntiantes actus suos.

19 Multi autem ex eis qui fuerant curiosa sectati, contulerunt libros, & combusserunt eos coram omnibus. & comparatis pretiis illorum, inuenerunt pecuniam denariorum quinquaginta millium.
20 Ita fortiter crescebat verbum Domini: & confirmabatur.
21 His autem expletis proposuit Paulus in Spiritu, trāsita Macedonia & Achaia ire Ierosolymam, dicens, Postquàm fuero ibi, oportet me & Romam videre.

14 ἦσαν δὲ τινες υἱοὶ Σκευᾶ Ἰουδαίου ἀρχιερέως ἑπτά, οἱ τοῦτο ποιοῦντες. 15 ἀποκριθὲν δὲ τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν, εἶπε, τὸν Ἰησοῦν γινώσκω, καὶ τὸν Παῦλον ἐπίσταμαι· ὑμεῖς δὲ τίνες ἐστέ; 16 καὶ ἐφαλόμενος ἐπ' αὐτοὺς ὁ ἄνθρωπος ἐν ᾧ ἦν τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν, καὶ κατακυριεύσας αὐτῶν, ἰσχυσε κατ' αὐτῶν, ὥστε γυμνοὺς καὶ τραυματισθέντας ἐκφυγεῖν ἐκ τοῦ οἴκου ἐκείνου. 17 τοῦτο δὲ ἐγένετο γνωστὸν πᾶσιν Ἰουδαίοις τε καὶ Ἕλλησι τοῖς κατοικοῦσι τὴν Ἔφεσον, καὶ ἐπέπεσε φόβος ἐπὶ πάντας αὐτοὺς, καὶ ἐμεγαλύνετο τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. 18 πολλοί τε τῶν πεπιστευκότων ἤρχοντο ἐξομολογούμενοι, καὶ ἀναγγέλλοντες τὰς πράξεις αὐτῶν. 19 ἱκανοὶ δὲ τῶν τὰ περίεργα πραξάντων συνενέγκαντες τὰς βίβλους κατέκαιον ἐνώπιον πάντων, καὶ συνεψήφισαν τὰς τιμὰς αὐτῶν, καὶ εὗρον ἀργυρίου μυριάδας πέντε. 20 οὕτω κατὰ κράτος ὁ λόγος τοῦ κυρίου ηὔξανε, καὶ ἴσχυεν. 21 ὡς δὲ ἐπληρώθη ταῦτα, ἔθετο ὁ Παῦλος ἐν τῷ πνεύματι, διελθὼν τὴν Μακεδονίαν, καὶ Ἀχαΐαν, πορεύεσθαι εἰς Ἱερουσαλὴμ, εἰπὼν, ὅτι μετὰ τὸ γενέσθαι με ἐκεῖ, δεῖ με καὶ Ῥώμην ἰδεῖν.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

22 Mittens autem in Macedoniam duos et ministrantibus sibi, Timotheum & Erastum, ipse remansit ad tẽpus in Asia.

23 Facta est autem illo tẽpore turbatio non minima de via Domini.

24 Demetrius enim quidã nomine, argentarius, faciens ædes argenteas Dianæ, præstabat artificibus non modicum quæstum:

25 Quos conuocans & eos qui huiusmodi erant opifices, dixit, Viri, scitis quia de hoc artificio est nobis acquisitio.

26 Et videtis, & auditis quia non solùm Ephesi, sed penè totius Asiæ, Paulus hic suadens auertit multam turbã, dicens, Quoniam non sunt dij qui manibus fiunt.

27 Non solùm autem hæc periclitabitur nobis pars in redargutionem venire, sed magnæ Dianæ tẽplum in nihilum reputabitur, sed & destrui incipiet maiestas eius, quam tota Asia & orbis colit.

28 His auditis repleti sunt ira, & exclamauerũt, dicẽtes Magna Diana Ephesiorum.

ei erant qui ministrantes ijs ex viros duos fuerat & mini
ושדר הוא תרין אנשין מן הנון דמשמשין הוו לה
ad tempus mãsit verò ipse & Erastum Timotheum in Macedonia
לטמותאוס ולארסטוס הו דין קוי זבנא דמקדוניא
Pentecosten post secundæ in sabbatho vnius in Asia
דהד בשבא דתרין דבתר פנטיקוסטי דאסיא:
via de magnus tumultus tempore in illo autẽ factus est
הוא הוא דין בהו זבנא שנושיא סגיאא על אורחה
cuius nomen vnus argentum faciens illic verò erat De
דאלהא: 24 אית הוא דין תמן עבד כאמא חד דשמה
Dianæ argenti delubra erat qui faciens Demetrius er
הוא דמטריוס דעבד הוא נוסא דסאמא לארטמיס
iste magnum lucrum artis suæ filijs erat & suppedita
מטהר הוא לבני אומנותה יותרנא רבא: 25 הנא
cum eis qui operabãtur & eos omnes artis suæ filios eos cõgrega
מכנון לבני אומנותה כלהון ולאיליך דפלחין עמהון
isto ex omnis quod negotiatio nostra estis scientes viri tis
ואמר להון גברא ידעין אנתון דתאגורתן כלה מן הנא
estis & videtes estis audientes vos & etiam opificio
הי פולחנא: 26 ואף אנתון שמעין אנתון וחזין אנתון
totius multitudini etiam sed Ephesi filiis solùm fuit quod
דלא הוא בלחוד לבני אפסוס אלא אף לסוגאא דכלה
dij quod non dicit cùm & peruertit Paulus iste persuasit Asi
אמא אפיס הנא פולוס ואהפך כד אמר דלא אלהא
hoc & non fiunt hominum qui per manus ij
אמין הנון דבאידי בני נשא מתעבדין: 27 ולא הדא
delubrum ipsum etiam sed & cessat diffamatur tantum plurim
מתיהא בלחוד מתפרסיא ובטלא אלא אף הו היכלא
aliquid non tanquam reputatur magnæ deæ Diane
דרעמיס אלהתא רבתא מתחשב לה איך לא מדם
adorant gentes quam omnes Asiæ totius dea ipsa
אלהתא דכלה אסיא דכלהון עממא סגדין
furore repleti sunt hæc audissent & cùm Iudibrio habe
מתמלין חמתא: 28 וכד שמעו הלין אתמליו חמתא
Ephesiorum Diana est magna & dicẽtes erãt & clamar
הוו ואמרין רבא הי ארטמיס דאפסיא:

22 ἀποστείλας δὲ εἰς τὴν Μακεδονίαν δύο τῶν διακονούντων αὐτῷ, Τιμόθεον καὶ Ἔραστον, αὐτὸς ἐπέσχεν χρόνον τὴν Ἀσίαν. 23 ἐγένετο δὲ κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον τάραχος οὐκ ὀλίγος περὶ τῆς ὁδοῦ. 24 Δημητρίου τινὸς ὀνόματι, ἀργυροκόπου, ποιοῦντος ναοὺς ἀργυροῦς Ἀρτέμιδος, παρεῖχεν τοῖς τεχνίταις οὐκ ὀλίγην ἐργασίαν· 25 οὓς συναθροίσας, καὶ τοὺς περὶ τὰ τοιαῦτα ἐργάτας, εἶπεν, ἄνδρες, ὀπίστασθε ὅτι ἐκ ταύτης τῆς ἐργασίας ἡ εὐπορία ἡμῖν ἐστιν· 26 καὶ θεωρεῖτε, καὶ ἀκούετε, ὅτι οὐ μόνον Ἐφέσου, ἀλλὰ σχεδὸν πάσης τῆς Ἀσίας, ὁ Παῦλος οὗτος πείσας μετέστησεν ὄχλον, λέγων, ὅτι οὐκ εἰσὶν θεοὶ οἱ διὰ χειρῶν γινόμενοι. 27 οὐ μόνον δὲ τοῦτο κινδυνεύει ἡμῖν τὸ μέρος εἰς ἀπελεγμὸν ἐλθεῖν, ἀλλὰ καὶ τὸ τῆς μεγάλης θεᾶς ἱερὸν Ἀρτέμιδος εἰς οὐδὲν λογισθῆναι, μέλλει δὲ καὶ καθαιρεῖσθαι τὴν μεγαλειότητα αὐτῆς, ἣν ὅλη ἡ Ἀσία καὶ ἡ οἰκουμένη σέβεται. 28 ἀκούσαντες δὲ καὶ γενόμενοι πλήρεις θυμοῦ ἔκραζον λέγοντες, μεγάλη ἡ Ἄρτεμις Ἐφεσίων.

29 Et impl

& profecti sunt simul & cucurrerunt ciuitas vniuersa & tumultuata est

29 ואשתנשת כלה מדינתא ורהטו אכחדא ואזלו

& Aristarchum Gaium secum abduxerunt & corripuerũt in theatrum

לתואטרון והטפו אובלו עמהון לגאיוס ולארסטרכוס

Panli societatis filios Macedones viros

גברא מקדוניא בני לויתה דפולוס ;

Pentecosten post tertiæ in sabbatho vnius

דחד בשבא דג דבתר פנטיקוסטי

discipuli & phibuerunt eũ in theatrum prodire erat volens Paulus

30 ופולוס צבא הוא דנעול לתואטרון וכלאווהי תלמידא ;

ab eo petierũt miserũt erãt amici eius quia Asiæ primores & etiam

31 ואף רישא דאסיא מטל דרהמוהי הוו שדרו בעומנה

verò turbæ in theatrum vt prodiret seipsum traderet vt non

דלא נתל נפשה דנעול לתואטרון ; 32 כנשא דין

aliud & alij erant tumultuãtes valde in theatro quæ erant

דאית הוו בתואטרון טב שגישין הוו ואחרנא אחרניתא

quid propter erant scientes non ex eis verò multi erant clamãtes

קעין הוו סגיאא דין מנהון לא ידעין הוו מטל מנא

cõstituerunt illic qui erant Iudæorum verò populus conuenissent

אתכנשו ; 33 עמא דין דיהודיא דאית הוו תמן אקימו

& cùm Alexander erat cuius nomen Iudæum virum ex eis

מנהון לגברא יהודיא דשמה הוא אלכסנדרוס וכד

& cùm populo spiritum proferre erat & cupiẽs manũ suã mouit staret

קם אניף אידה וצבא הוא דנפוק רוחא לעמא ; 34 וכד

duas horas quasi voce vna omnes clamauerũt esse ꝯ Iudæ cognouissent

ידעו דיהודיא הו קעו כלהון בחד קלא איך שעין תרתין

princeps cos & cõpescuit Ephesiorum Diana est quia magna

רבא הי ארטמיס דאפסיא ; 35 ושלי אנון רישא

qui non hominis filiis ex eis quis est Ephesij viri diceret cùm ciuitatis

דמדינתא כד אמר גברא אפסיא מנו גיר מן בני נשא דלא

magnæ Dianæ sit quòd dicua Ephesiorum ciuitatem sciat

ידע למדינתא דאפסיא דכומרתא הי דארטמיס רבתא

descendit cælis quòd è & simulacrũ ei⁹

ולצלמה דמן שמיא נחתה ;

29 Et impleta est ciuitas tota confusione, & impetum fecerunt vno animo in theatrum, rapto Caio & Aristarcho Macedonibus comitibus Pauli.

30 Paulo autem volente intrare in populum, non permiserunt discipuli.

31 Quidam autem & de Asiæ principibus qui erant amici eius, miserunt ad eum, rogantes ne se daret in theatrum.

32 Alij autem aliud clamabant. Erat enim ecclesia confusa: & plures, nesciebant qua ex causa conuenissent.

33 De turba autem detraxerunt Alexandrum, propellentibus eum Iudæis. Alexander autem manu silentio postulato, volebat reddere rationem populo.

34 Quem vt cognouerunt Iudæũ esse, vox facta est vna omnium, quasi per horas duas clamantium, Magna Diana Ephesiorum.

35 Et cùm sedasset Scriba turbas, dixit, viri Ephesij, quis enim est hominum, qui nesciat Ephesiorum ciuitatem cultricem esse magnæ Dianæ, Ionisque prolis:

29 καὶ ἐπλήσθη ἡ πόλις ὅλη συγχύσεως, ὥρμησάν τε ὁμοθυμαδὸν εἰς τὸ θέατρον, συναρπάσαντες Γάϊον καὶ Ἀρίσταρχον Μακεδόνας, συνεκδήμους τοῦ Παύλου. 30 τοῦ δὲ Παύλου βουλομένου εἰσελθεῖν εἰς τὸν δῆμον, οὐκ εἴων αὐτὸν οἱ μαθηταί. 31 τινὲς δὲ καὶ τῶν Ἀσιαρχῶν ὄντες αὐτῷ φίλοι, πέμψαντες πρὸς αὐτὸν, παρεκάλουν μὴ δοῦναι ἑαυτὸν εἰς τὸ θέατρον. 32 οἱ μὲν οὖν ἄλλο τι ἐκραζον. ἦν γὰρ ἡ ἐκκλησία συγκεχυμένη, καὶ οἱ πλείονες οὐκ ἤδεισαν οὗ ἕνεκεν συνεληλύθεσαν. 33 ἐκ δὲ τοῦ ὄχλου προβιβάσαντες Ἀλέξανδρον, προβαλόντων αὐτὸν τῶν Ἰουδαίων. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος κατασείσας τῇ χειρὶ ἤθελεν ἀπολογεῖσθαι τῷ δήμῳ. 34 ὡς γνόντες δὲ ὅτι Ἰουδαῖός ἐστι, φωνὴ ἐγένετο μία ἐκ πάντων ὡς ἐπὶ ὥρας δύο κραζόντων, μεγάλη ἡ Ἄρτεμις Ἐφεσίων. 35 καταστείλας δὲ ὁ γραμματεὺς τὸν ὄχλον, φησὶν, ἄνδρες Ἐφεσῖοι, τίς γὰρ ἐστιν ἀνθρώπων ὃς οὐ γινώσκει τὴν Ἐφεσίων πόλιν νεωκόρον οὖσαν τῆς μεγάλης θεᾶς Ἀρτέμιδος, καὶ τοῦ διοπετοῦς;

36 Cùm ergo his contradici non possit, oportet vos sedatos esse & nihil temere agere.

37 Adduxistis enim homines istos, neque sacrilegos, neque blaphemantes deam vestram.

38 Quòd si Demetrius, & qui cum eo sunt artifices, habent aduersus aliquem causam: conuentus forenses aguntur, & proconsules sunt, accusent inuicem.

39 Siquid autem alterius rei quæritis: in legitima ecclesia poterit absolui.

40 Nam & periclitamur argui seditionis hodiernę: cùm nullus obnoxius sit (de quo possimus reddere rationem) cõcursus isti. 41 Et cùm hæc dixisset, dimisit ecclesiam.

oportet dicere potest non homo hoc contra igitur quia
טל הכיל דלוקבל הדא אנש לא משכח לאמר ולא
præcipitanter quicquam faciatis nec sedatos esse
רכן דתהון שלין ולא תעבדון מדם בסורהבא:
neque expilauerint templum non cùm istos viros enim adduxistis
איתיתן גיר לגברא הליכר לא היכלא הלצו ולא
artis suæ & filiis Demetrio isti verò si in deã nrãm blasphemauerint
ריו לאלהתן: 38 אן דין הנא דימטריוס ובני אומנותה
artifices in vrbe proconsul ecce homine cum his sit
אית להון דינא עם אנש הא אנתופטוס במדינתא אומנא
quod aliquid sit & si vno cum vnus & disceptent accedant
אתן נקרבון ונדונון חד עם חד: 39 ואן הו דמדם
ad cõgregationẽ lege à qui datus est in loco estis requirentes aliud
אדרין בעין אנתון ברוכתא דיהיבא מן נמוסא לכנושיא
quòd accusabimur stamus in periculo nunc etiam quia dimittit
כשהרא 40 טל דאן השא בקינדונוס קימינן דנתרשא
congregatione de spiritum proferre possumus quia non seditiõs tiõis
אך שנושא דלא משכחינן דנפוק רוחא על כנשא
causa sine & tumultuati sumus frustrà qua cõgregati sumus huius dei
דיכא הנא דאתכנשן בטלאית ואשתגשן דלא עלתא:
congregationem dimisit dixisset hæc & cum
וכד הלין אמר שרא לכנשא:
20 caput
קפלאון כ
& cõsolat est discipulos Paulus vocauit tumultus sedatus est & postquam
ובתר דשלי שגושיא קרא פולוס לתלמידא וביא
peragrasset & cùm in Macedoniam abiit & exiit eos & consolatus
אזן ונשק אנון ונפק אזל לה למקדוניא: 2 וכד אתכרך
venit multis sermonibus eos & cõsolatus esset eas regiones
אזן לאתרותא הלין וביא אנון במלא סגיאתא אתא
autem fecerũt mensibus tribus illic & fuit regionem in Græcia
לה להלס אתרא: 3 והוא תמן תלתא ירחין עבדו דין
in Syriam vt iret esset futurum cùm Iudæi dolos contra
עלוהי גבלא יהודיא כד עתיד הוא למאזל לסוריא
in Macedoniam vt reuerteretur & cogitat
אתחשב דנהפוך לה למקדוניא:

CAP. XX.

1 POSTQVAM autẽ cessauit tumultus, vocatis Paulus discipulis, & exhortatus eos, vale dixit, & profectus est vt iret in Macedoniam.

2 Cùm autem perambulasset partes illas, & exhortatus eos fuisset multo sermone, venit ad Græciam.

3 Vbi cùm fecisset menses tres, factæ sunt illi insidiæ à Iudæis nauigaturo in Syriã: habuitque consilium vt reuerteretur per Macedoniam.

36 ἀναντῤῥήτων οὖν ὄντων τούτων, δέον ἐστὶν ὑμᾶς κατεσταλμένους ὑπάρχειν, καὶ μηδὲν προπετὲς πράττειν.
37 ἠγάγετε γὰρ τοὺς ἀνδρας τούτους οὔτε ἱεροσύλους, οὔτε βλασφημοῦντας τὴν θεὸν ὑμῶν. 38 εἰ μὲν οὖν Δημήτριος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ τεχνῖται πρός τινα λόγον ἔχουσιν, ἀγοραῖοι ἄγονται, καὶ ἀνθύπατοί εἰσι· ἐγκαλείτωσαν ἀλλήλοις. 39 εἰ δέ τι περὶ ἑτέρων ἐπιζητεῖτε, ἐν τῇ ἐννόμῳ ἐκκλησίᾳ ἐπιλυθήσεται. 40 καὶ γὰρ κινδυνεύομεν ἐγκαλεῖσθαι στάσεως περὶ τῆς σήμερον, μηδενὸς αἰτίου ὑπάρχοντος, περὶ οὗ δυνησόμεθα δοῦναι λόγον τῆς συνδρομῆς ταύτης. 41 καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἀπέλυσε τὴν ἐκκλησίαν.

ΚΕΦ. κ.

1 Μετὰ δὲ τὸ παύσασθαι τὸν θόρυβον, προσκαλεσάμενος ὁ Παῦλος τοὺς μαθητὰς καὶ ἀσπασάμενος, ἐξῆλθεν πορευθῆναι εἰς τὴν Μακεδονίαν. 2 διελθὼν δὲ τὰ μέρη ἐκεῖνα, καὶ παρακαλέσας αὐτοὺς λόγῳ πολλῷ, ἦλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα. 3 ποιήσας τε μῆνας τρεῖς, γενομένης αὐτῷ ἐπιβουλῆς ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων μέλλοντι ἀνάγεσθαι εἰς τὴν Συρίαν, ἐγένετο γνώμη τοῦ ὑποστρέφειν διὰ Μακεδονίας.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN